

SVEDALA KOMMUN

2015-06

Karin Sörensson
Karin.sorensson@svedala.se

Grundskola
Grundsärskola
Gymnasium

Riktlinjer för frånvarohantering och skolpliktsbevakning

Kommunövergripande skolpliktsbevakning

I 7 kap. skollagen (2010:800) finns föreskrifter om skolplikt och rätt till utbildning. I 7 kap 17 § första stycket skollagen anges

"En elev i grundskolan, grundsärskolan, (...) ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli."

Enligt Skolverkets allmänna råd 2012 *Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma och åtgärda frånvaro i skolan* ska hemkommunen ha rutiner för att se till att skolplikten fullgörs.

Den kommunövergripande uppföljningen av skolplikten i Svedala kommun sker en gång per termin (15 september samt 15 februari). Verksamhetsområde Utbildning centralt ansvarar för denna uppföljning. Sortering sker utifrån kommunens elevadministrativa system Extens (skolpliktsbevakning).

1. Elever i kommunens egna skolor
2. Elever i fristående skolor i kommunen
3. Elever i kommunala skolor i andra kommuner
4. Elever i fristående skolor i andra kommuner
5. Elever i vårdinstitutioner inom SIS (Statens Institutionsstyrelse)
6. Elever i HVB (hem för vård och boende) eller familjehem
7. Elever i specialskola för döva och hörselskadade
8. Elever som fullgör skolplikten på annat sätt enligt bestämmelser i 24 kap. skollagen.

Skolpliktsbevakning och frånvarohantering grundskolor, särskolor

Skollagen

I 7 kap 17 § fjärde stycket skollagen anges:

"Om en elev i grundskolan, grundsärskolan, (...) utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag."

Rutin i Svedala kommun

Frånvaroregistrering av elever i grundskolan ska ske via Infomentor.

- Alla scheman läggs in i Infomentor (en webblösning för dokumentation, och kommunikation som används i Svedala kommuns grundskolor). Alla lärare använder Infomentor för frånvarorapportering. Vårdnadshavare har möjlighet att sjukanmäla och kolla upp sitt barns frånvaro i Infomentor.
- Via Infomentor skickas SMS till vårdnadshavarna för elever i åk 6-9 samt i Bara 4-9, som en omedelbar respons på ej anmäld frånvaro. Om vårdnadshavare inte kan nås på detta sätt skickas meddelandet till person på skolan som rektor utser. Denna får då i sin tur kontakta vårdnadshavare.

Rektor ansvarar för att personal på skolan har kännedom om vilka rutiner som finns angående bevakning av skolplikten.

Ledighet

I 7 kap. 18 § skollagen anges:

"En elev i en skolform som avses i 17 § får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas.

Rektorn beslutar om ledighet. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledighet som avser längre tid än tio dagar."

Olovlig frånvaro i terminsbetyget

Den ogiltiga frånvaron ska föras in i terminsbetygen, men inte finnas med i slutbetygen. Detta omfattar alla årskurser där man får betyg, från och med hösten 2012 årskurs sex till och med tredje året på gymnasiet.

In- och utflyttning av elev

- In/utflyttningsblankett fylls i och skrivs under av båda vårdnadshavarna.
- Kontakt tas med mottagande/avlämnande skola
- Eleven skrivs in/skrivs ut (vid utflyttning skickas blankett till mottagande skola)
- Korrigering sker i Extens

Skolpliktsbevakning och frånvarohantering i gymnasieskola

Skollagen

I 15 kap 16 § skollagen anges:

"En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag."

Rutin i Svedala kommun

- Har elev ogiltigt frånvaro mer än fyra timmar under en period av fyra veckor kan det anses som att eleven inte studerar heltid. Skolan meddelar CSN omfattningen av frånvaron och vad skolan gjort för att förmå eleven till heltidsstudier. Det är CSN som beslutar om att stoppa utbetalningen av studiehjälp. Detta kan påverka studiemedel samt andra bidrag och underhåll. CSN kan återkräva utbetalade studiemedel.
- Undervisande lärare fyller i frånvaro i Dexter samma dag.

- Vårdnadshavare och elev meddelas direkt via SMS/mail när eleven rapporteras som frånvarande i systemet Dexter.

Rutiner vid hög frånvaro för grundskolor

Rutin i Svedala kommun

- När frånvaron överstiger 6 tillfällen per termin alternativt 40 timmar/termin, giltig (dvs anmäld i frånvarosystemet) eller ogiltig, sammanhängande eller sporadisk, anmäler mentor/klassföreståndare detta till elevhälsoteamet via skolsköterskan. (skolsköterskan har då undersökt en eventuell medicinsk förklaring)
- Utredning kring orsaker till frånvaro görs skyndsamt, inom 2 veckor, se bifogad checklista
- Utifrån resultatet av utredningen beslutas om konkreta insatser ex
  - Anpassningar i undervisningen, ex stöd av speciallärare, anpassning av lärmiljön, kompensatoriska hjälpmedel
  - Åtgärdsprogram ex särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång
  - Elevhälsans stöd ex samtalskontakt, remiss
  - Uppföljning av insatta åtgärder.
  - Anmälan till socialtjänst enligt blankett i PMO, elevhälsas dokumentationssystem. Vårdnadshavare informeras.

Flera av insatserna kan ske samtidigt. Insatserna måste sättas in i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling, och det är av vikt att åtgärderna ger omedelbara resultat.

Vitesföreläggande

Om insatser inte ger resultat vänder sig skolan till huvudmannen med en begäran om beslut om vitesföreläggande. (efter tre veckors frånvaro)
I 7 kap skollagen 23 § anges:

"Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter."

Kommunen använder sig av vitesföreläggande endast efter att skolan i samverkan med vårdnadshavare, försökt komma till rätta med situationen på andra sätt.

- Anmälan av ärende sker till tjänsteman och utredare på Utbildning för vidarebefordran till Utbildningsnämnden.
Anmälan skall beskriva elevens situation och innehålla en redogörelse för de anpassningar och åtgärder som skolan har vidtagit för att komma tillrätta med elevens frånvaro. Eventuellt kan en första kontakt med Utbildning tas per telefon innan anmälan skickas.
- Utbildning kallas vårdnadshavare via telefon eller rekommenderat brev till samtal på Utbildning. Om det finns anledning att tro att familjen flyttat kontaktas skattemyndigheten och försäkringskassan.
- Om eleven fortfarande inte kommer till skolan överlämnas ärendet till Utbildningsnämnden för beslut om vitesföreläggande.
- Nämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, d.v.s. Förvaltningsrätten i Malmö. Vite utdöms av förvaltningsrätten efter ansökan av utbildningsnämnden.

Rutiner vid hög frånvaro för gymnasieskola

- Vid hög och återkommande frånvaro skickas brev till vårdnadshavare eller till myndig elev. Med hög och återkommande frånvaro menas två frånvarotillfällen eller fler per vecka under en fyraveckorsperiod.
- Månadsuppföljning lämnas av PS, personlig studiehandledare, till ansvarig rektor/biträdande rektor/elevhälsoteam. Frånvaro utreds och resultatet av utredningen utgör grund för vidare åtgärd och uppföljning.
- Återkommande frånvaro som följd av sjukdom skall detta kunna styrkas med intyg av läkare
- Skolan avgör om frånvaro är giltig.
- Ogiltig frånvaro meddelas till CSN

Utredning kring orsaker till frånvaro görs skyndsamt, inom 2 veckor, se bifogad checklista. Flera av insatserna kan ske samtidigt. Insatserna måste sättas in i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling, och det är av vikt att åtgärderna ger resultat.

Lagbestämmelser

Ansvar för att skolplikten fullgörs

I 7 kap. 20 § skollagen anges:

"Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt."

I 7 kap. 21 § skollagen anges:

"Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning."

I 7 kap. 22 § skollagen anges:

"Kommunen ska se till att eleverna i dess grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. (...)

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en fristående skola eller utan giltig orsak är frånvarande i betydande utsträckning från obligatoriska inslag, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen."

I 7 kap. 23 § skollagen anges:

"Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. (...). Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas."

Johan Lundgren, utbildningschef
Utbildning

Ansvarig för dokumentets utformning och uppdatering:
Karin Sörensson, chef resursenheten
Karin.sorensson@svedala.se

Checklista vid hög skolfrånvaro

	Ansvarig	Utfört datum	Signatur
Samtal med elev av mentor			
Samtal med vårdnadshavare av mentor			
Anmälan till EHT/dokumentation i PMO			
Möte/samtal mellan EHT-representant(er) och elev/vårdnadshavare			
Möjliga fortsatt insatser/åtgärder:			
Kontakt med Skolhälsovården			
Kontakt med Skolkurator			
Pedagogisk kartläggning, anpassningar och åtgärdsprogram			
Kontakt med Navets psykologer vid behov av fortsatt utredning			
Samarbete med/anmälan till Socialtjänsten, bjud in till SIP			
Remiss till BUP			
Vitesföreläggande			

Samtalsstöd

Tecken att vara uppmärksam på

- trötthet
- magont
- huvudvärk
- beteendeproblem
- nedstämdhet
- ospecificerade obehag
- negativ självbild
- brister i relationen med lärare eller andra elever
- eleven upplever skolarbetet som svårt
- eleven upplever sig inte utmanad i skolan

Viktiga frågor att ha med sig vid samtal med elev/vårdnadshavare

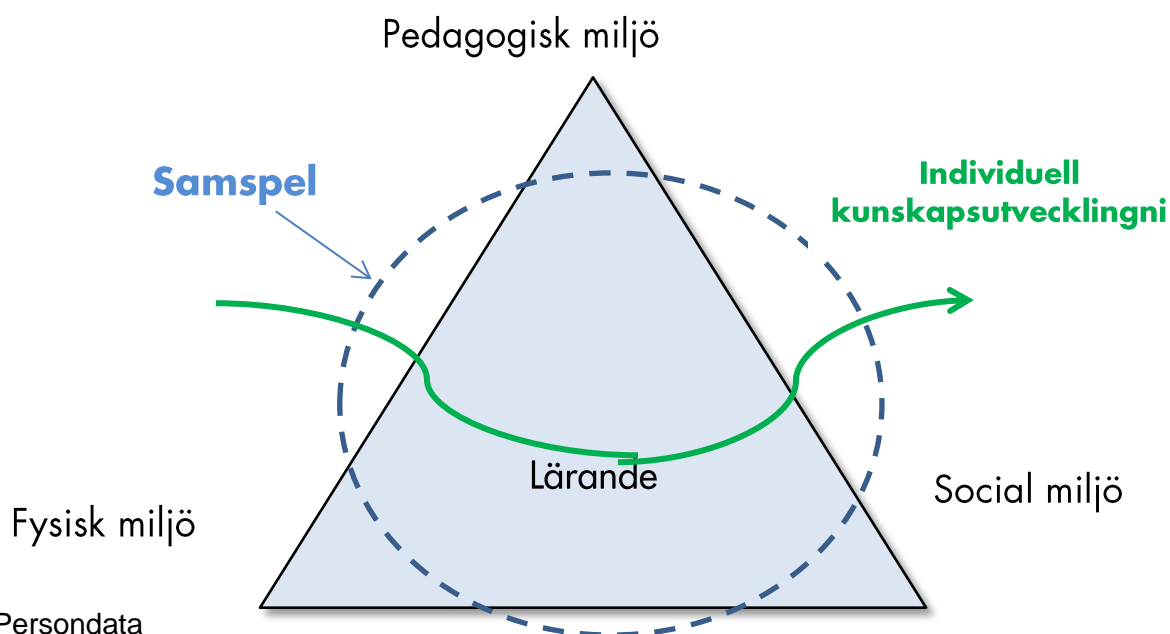
- I vilka situationer uppstår frånvaron?
- Var och när?
- Hur ser eleven/vårdnadshavaren själv på situationen eller sitt beteende?
- Har eleven/vårdnadshavaren några egna förslag på lösningar?
- Hur upplevs situationen på skolan? Pedagogiskt och socialt.
- Hur mår du känslomässigt och fysiskt?
- Hur ser din hem- och fritidssituation ut?
- Vad tycker du/ni att ni behöver för stöd för att öka närvaron?
- Vilket stöd har eleven hemma?
- Vad fungerar bra?

PEDAGOGISK UTREDNING VID HÖG SKOLFRÅNVARO

- Checklista enligt ovan
- Sammanställning av närvaro
- Pedagogisk utredning enligt nedan

PEDAGOGISK UTREDNING

(modell utarbetad av specialpedagoger november 2013)

Persondata

- namn, personnummer, åk och skola
- båda vårdnadshavares namn och tel nr
-

KARTLÄGGNING av pedagogisk, social och fysisk miljö, görs på individ, grupp och skolnivå.

Pedagogisk miljö

- Lärmiljö (när fungerar det bäst, vilka anpassningar är gjorda)
- Uppmärksamhet/uthållighet
- Kunskapsnivå i de olika ämnena (bifoga gärna skriftliga omdöme)
- Särskilt stöd, omfattning och innehåll
- Kompensatoriska hjälpmedel
- Ev utredningar (läs o skriv, screening etc), bifogas

Social miljö (gäller både rast och lektionstid)

- Kommunikation (samspel/turtagning/ samarbete)
- Vuxenrelationer (i vilka situationer fungerar det, när fungerar det inte)
- Kamratrelationer (i vilka situationer fungerar det, när fungerar det inte)
- Närvaro/frånvaro

Fysisk miljö

- Innemiljö/utemiljö

- Klassrumsmöblering
- Fysiska anpassningar,(ex ramper, hörselutrustning mm)

Elevens perspektiv

- Hur upplever eleven sin situation?
- När fungerar det?

Vårdnadshavarens perspektiv

- Hur upplever vårdnadshavaren elevens situation?
- När fungerar det?

Analys och behovsbedömning

- Vilka är skyddsfaktorerna/möjligheterna i den pedagogiska/sociala och fysiska miljön?
- Vilka är riskfaktorerna/hindren i den pedagogiska, sociala och fysiska miljön?

Elevens behov

- Vilka åtgärder i skolan har eleven behov av utifrån kartläggning och analys (kan överföras till åtgärdsprogram)

Pedagogisk utredning upprättad av:

Datum

Referenslitteratur

Sveriges kommuner och landsting: Vänd frånvaro till närvaro - Guide för systematiskt skolnärvaroarbeta i kommuner. SKL 2013

Konstenius & Schillaci: Skolfrånvaro - KBT-baserat kartläggnings- och åtgärdsarbete. Studentlitteratur 2010

Skolverkets rapport 341:2010: Skolfrånvaro och vägen tillbaka - Långvarig ogiltig frånvaro i grundskolan ur elevens, skolans och förvaltningens perspektiv. Skolverket 2010

Gladh & Sjödin: Tillbaka till skolan - Metodhandbok i arbetet med hemmasittande barn och unga. Gothia Fortbildning 2013

Strand: Skolk ur elevernas och skolans perspektiv - en intervju- och dokumentstudie.

www.hemmasittare.se